

7 ΗΜΕΡΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

15 Ιουνίου 2022, Τεύχος 423

Η συμβολή των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας στην ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας σε σχέση με τα προ πανδημίας επίπεδα

Ως γνωστόν, ένα από τα μέτρα της συνολικής εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας είναι το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ), ήτοι το τελικό προϊόν που παράγεται από τους εγχώριους παραγωγικούς συντελεστές (εργασία και κεφάλαιο) σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο (π.χ. τρίμηνο, έτος). Βάσει του συστήματος των εθνικών λογαριασμών υπάρχουν 3 προσεγγίσεις μέτρησής του. Αυτές είναι: η προσέγγιση της δαπάνης, της παραγωγής και του εισοδήματος.¹ Στο δελτίο 7 Ημέρες Οικονομία της προηγούμενης εβδομάδας παρουσιάσαμε τα στοιχεία του πραγματικού ΑΕΠ της Ελλάδας το 1^ο τρίμηνο 2022 υπό το πρίσμα της προσέγγισης της δαπάνης.² Παρά το δυσμενές διεθνές οικονομικό περιβάλλον λόγω της ενεργειακής κρίσης και των γεωπολιτικών διαταραχών, η κατανάλωση και οι επενδύσεις παγίων ενισχύθηκαν ισχυρά, οδηγώντας τον πραγματικό ρυθμό μεγέθυνσης στο 2,3% QoQ / 7,0% YoY, αρκετά υψηλότερα από τον αντίστοιχο μέσο όρο των χωρών της Ευρωζώνης (0,3% QoQ / 5,1% YoY). Ρυθμός ο οποίος ωστόσο συνοδεύτηκε από υψηλό έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, δηλαδή από εξωτερικό δανεισμό.³ Στο παρόν δελτίο παραθέτουμε τα ίδια στοιχεία υπό το πρίσμα της προσέγγισης της παραγωγής, εστιάζοντας στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία που παρήχθη σε 10 συγκεντρωτικούς κλάδους της οικονομίας το 1^ο τρίμηνο 2022.

Σύμφωνα με τα εποχικά διορθωμένα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, η πραγματική ακαθάριστη προστιθέμενη αξία που παρήχθη στην ελληνική οικονομία το 1^ο τρίμηνο 2022 ανήλθε στα €41,0 δισεκ. σε βασικές τιμές, ενισχυμένη κατά 2,4% QoQ / 6,1% YoY, ξεπερνώντας τα προ πανδημίας επίπεδα κατά 2,2%.⁴ Ποιοι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας οδήγησαν σε αυτό το αποτέλεσμα;

Προτού απαντήσουμε σε αυτό το ερώτημα, είναι χρήσιμο για τον αναγνώστη να γνωρίζει τη βαρύτητα των επί μέρους κλάδων οικονομικής δραστηριότητας στο σύνολο της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας που παράγεται στην ελληνική οικονομία. Όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 1,

¹ Η γνωστή ταυτότητα που συνδέει το ΑΕΠ με το άθροισμα της ιδιωτικής κατανάλωσης, της δημόσιας κατανάλωσης, των επενδύσεων (μεταβολή αποθεμάτων + πάγια) και των καθαρών εξαγωγών (εξαγωγές μείον εισαγωγές) αποτελεί την προσέγγιση της δαπάνης.

² Βλέπε <https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analuseis/elliniki-oikonomia/7-imeres-oikonomia-08-06-22>.

³ Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΤτΕ, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών το 1^ο τρίμηνο 2022 διαμορφώθηκε στα €6,4 δισεκ. από €2,6 δισεκ. 1^ο τρίμηνο 2021 και €3,8 δισεκ. το 1^ο τρίμηνο 2020. Σε ένα περιβάλλον ανόδου των επιτοκίων διεθνώς, η παραμονή του ελλείμματος του εξωτερικού ισοζυγίου σε υψηλά επίπεδα αυξάνει τους πόρους που θα πρέπει να δαπανηθούν για την κάλυψή του.

⁴ Το εν λόγω μέγεθος παρουσιάζεται σε βασικές τιμές. Προσθέτοντας τους φόρους επί των προϊόντων και αφαιρώντας τις επιδοτήσεις επί των προϊόντων καταλήγουμε στο ΑΕΠ σε αγοραίες τιμές.

Συγγραφείς

Στυλιανός Γ. Γώγος, PhD
Ερευνητής Οικονομολόγος
sgogos@eurobank.gr

το μερίδιο του κλάδου των υπηρεσιών ήταν στο 77,3% το 2021 (73,2% στην Ευρωζώνη), της βιομηχανίας και των κατασκευών στο 18,3% (25,1% στην Ευρωζώνη), ενώ της γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας στο 4,5% (1,7% στην Ευρωζώνη). Ο κλάδος του εμπορίου, μεταφοράς και αποθήκευσης, υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης είχε το υψηλότερο μερίδιο με 26,5% επί του συνόλου της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας και ακολούθησαν: δημόσιος τομέας (20,1%), διαχείριση ακίνητης περιουσίας (14,5%), βιομηχανία (16,3%, μεταποίηση 10,5%), επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες (5,5%), γεωργία, δασοκομία και αλιεία (4,5%), χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες (4,2%), ενημέρωση και επικοινωνία (3,4%), τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία, επισκευές ειδών νοικοκυριού και άλλες υπηρεσίες (3,1%) και κατασκευές (1,9% από 9,4% το 2006).

Πίνακας 1: Ελλάδα και Ευρωζώνη – Μεριδία των Επί Μέρους Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας Επί του Συνόλου της Ονομαστικής Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας
<u>1. Γεωργία, Δασοκομία και Αλιεία</u>
4,5% 2021 (1,7% στην Ευρωζώνη)
<u>2. Βιομηχανία</u>
16,3% 2021 (19,6% στην Ευρωζώνη)
<u>3. Κατασκευές</u>
1,9% 2021 (5,5% στην Ευρωζώνη)
<u>4. Εμπόριο, Μεταφορά και Αποθήκευση, Υπηρεσίες Παροχής Καταλύματος και Εστίασης</u>
26,5% 2021 (18,3% στην Ευρωζώνη)
<u>5. Ενημέρωση και Επικοινωνία</u>
3,4% 2021 (5,3% στην Ευρωζώνη)
<u>6. Χρηματοπιστωτικές και Ασφαλιστικές Δραστηριότητες</u>
4,2% 2021 (4,4% στην Ευρωζώνη)
<u>7. Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας</u>
14,5% 2021 (11,3% στην Ευρωζώνη)
<u>8. Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες</u>
5,5% 2021 (11,4% στην Ευρωζώνη)
<u>9. Δημόσιος Τομέας (άμυνα, κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, υγεία, κοινωνική μέριμνα)</u>
20,1% 2021 (19,6% στην Ευρωζώνη)
<u>10. Τέχνες, Διασκέδαση και Ψυχαγωγία, Επισκευές Ειδών Νοικοκυριού και Άλλες Υπηρεσίες</u>
3,1% 2021 (3,0% στην Ευρωζώνη)
Πηγή: Eurostat, ΕΛΣΤΑΤ, Eurobank Research.

Σε ό,τι αφορά την αύξηση της συνολικής πραγματικής ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας το 1^ο τρίμηνο 2022 σε σύγκριση με το 4^ο τρίμηνο 2021 (2,4% QoQ) τα αποτελέσματα είχαν ως εξής (βλέπε Σχήματα 1.1 έως 1.6):

- Από τους 10 συγκεντρωτικούς κλάδους της οικονομίας, στους 8 καταγράφηκε αύξηση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας και σε δύο οριακή μείωση (βιομηχανία -0,3% QoQ και δημόσιος τομέας -0,1% QoQ). Η πτώση, έστω και μικρή, στη βιομηχανία το 1^ο τρίμηνο 2022 αντανακλά ένα πρώτο σημάδι επιβράδυνσης του εν λόγω κλάδου μετά την ισχυρή δυναμική που κατέγραψε κατά τη διάρκεια της πανδημίας.

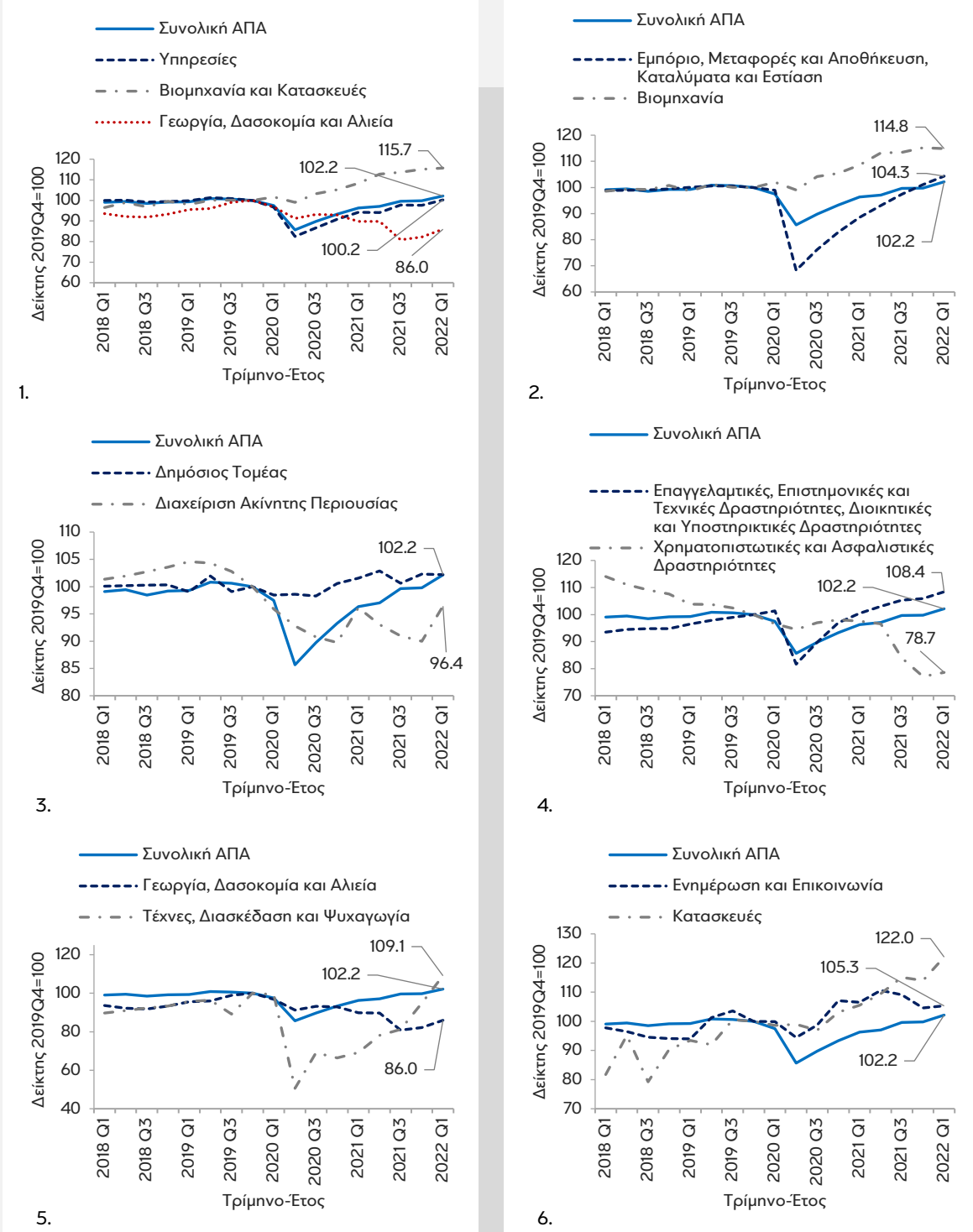
- Οι κλάδοι με την υψηλότερη θετική συνεισφορά στην τριμηνιαία αύξηση της συνολικής ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας ήταν οι εξής: (1) διαχείριση ακίνητης περιουσίας 7,1% QoQ, (2) εμπόριο, μεταφορά και αποθήκευση, υπηρεσίες παροχής καταλύματος και εστίασης 3,2% QoQ και (3) τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία, επισκευές ειδών νοικοκυριού και άλλες υπηρεσίες 14,9% QoQ. Οι υπηρεσίες παροχής καταλύματος και εστίασης και οι υπηρεσίες τεχνών, διασκέδασης και ψυχαγωγίας, δηλαδή τομείς που απαιτούν φυσική παρουσία, ενισχύθηκαν σημαντικά από το άνοιγμα της οικονομίας μέχρι σήμερα.

Σε ό,τι αφορά την αύξηση της συνολικής πραγματικής ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας το 1^ο τρίμηνο 2022 σε σύγκριση με το 1^ο τρίμηνο 2021 (6,1% YoY) τα αποτελέσματα είχαν ως εξής (βλέπε Σχήματα 1.1 έως 1.6):

- Εξαιρουμένων των κλάδων της γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας (-4,2% YoY), της ενημέρωσης και επικοινωνίας (-1,1% YoY) και των χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων (-19,4% YoY), σε όλους τους υπόλοιπους καταγράφηκε αύξηση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας σε ετήσια βάση.
- Οι κλάδοι με την υψηλότερη θετική συνεισφορά στην ετήσια αύξηση της συνολικής ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας ήταν οι εξής: (1) τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία, επισκευές ειδών νοικοκυριού και άλλες υπηρεσίες 57,5% YoY, (2) εμπόριο, μεταφορά και αποθήκευση, υπηρεσίες παροχής καταλύματος και εστίασης 17,8% YoY και (3) βιομηχανία 5,7% YoY.

Σε σύγκριση με τα προ πανδημίας επίπεδα, δηλαδή το 4^ο τρίμηνο 2019, η αύξηση της συνολικής προστιθέμενης αξίας κατά 2,2% το 1^ο τρίμηνο 2022 προήλθε κυρίως από τη βιομηχανία (14,8%) και σε δεύτερο βαθμό από τον κλάδο του εμπορίου, μεταφοράς και αποθήκευσης, υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης. Οι κατασκευές σημείωσαν υψηλή άνοδο (22,0%), ενώ κλάδοι όπως αυτοί των τεχνών, διασκέδασης και ψυχαγωγίας, επισκευών ειδών νοικοκυριού και άλλες υπηρεσιών (9,1%) και των επαγγελματικών, επιστημονικών και τεχνικών δραστηριοτήτων, διοικητικών και υποστηρικτικών δραστηριοτήτων (8,4%), υπερέκλυψαν τις ισχυρές απώλειες που υπέστησαν κατά τη διάρκεια του 1^{ου} lockdown (βλέπε Σχήματα 1.4 και 1.5). Η παραγωγή ενισχύθηκε από την ορμή της ζήτησης που προκάλεσε το άνοιγμα της οικονομίας και η πολλαπλασιαστική επίδραση των δημοσιονομικών μέτρων της κυβέρνησης. Ωστόσο, η αύξηση του κόστους παραγωγής λόγω της ενεργειακής κρίσης και η πιθανή επιβράδυνση της ζήτησης μετά την απότομη άνοδο την επαύριον του ανοίγματος της οικονομίας, αποτελούν πτωτικούς κινδύνους για την εγχώρια οικονομική δραστηριότητα στα επόμενα τρίμηνα.

Σχήμα 1: Πραγματική Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ), Σύνολο και Επί Μέρους Κλάδοι Οικονομικής Δραστηριότητας

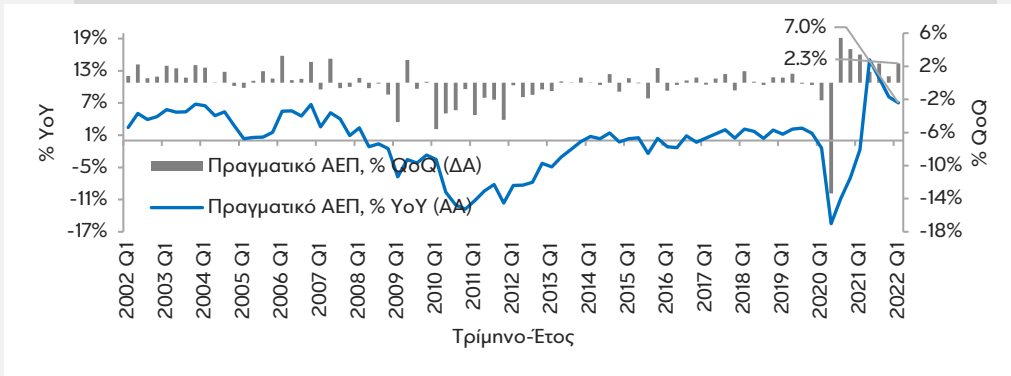
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Eurobank Research.

Πίνακας Α1 Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Το 1^ο τρίμηνο 2022 η ετήσια μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ ήταν +7,0% YoY (+8,1% YoY (2021Q4) και -1,7% YoY (2021Q1)) και η αντίστοιχη τριμηνιαία μεταβολή ήταν +2,3% QoQ (+0,8% QoQ (2021Q4) και +3,4% QoQ (2021Q1))

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μαΐ-2022: 2022 +3,5%, 2023 3,1%

ΑΕΠ (% YoY, % QoQ)

Περίοδος: 2002Q1–2022Q1

Στοιχεία: τριμηνιαία

Μέσος Όρος: -0,2%

Διάμεσος: +0,5%

Μέγιστο: +15,0% (2021Q2)

Ελάχιστο: -15,5% (2020Q2)

AA = αριστερός άξονας

ΔΑ = δεξιός άξονας

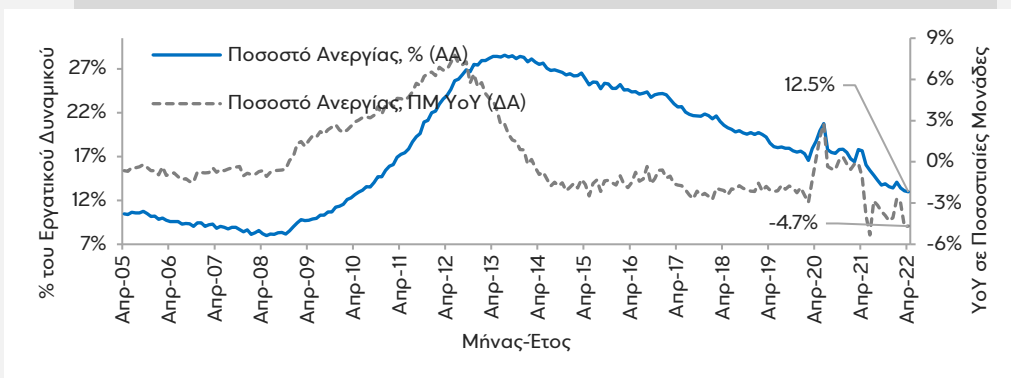
Δημοσίευση: 7/6/2022 (προσωρινά στοιχεία)

Επομ. δημ.: 7/9/2022

Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Τον Απρίλιο 2022 το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 12,5% (12,6% (3/2022) και 17,2% (4/2021)) και το αντίστοιχο μέσο ετήσιο μέγεθος (μέσος όρος 12 μηνών) ήταν στο 13,6% (13,9% (3/2022) και 17,4% (4/2021))

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μαΐ-2021: 2022 13,7%, 2023 13,1%

Ποσοστό Ανεργίας (%)

Περίοδος: 4/2005-4/2022

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: 17,4%

Διάμεσος: 17,4%

Μέγιστο: 28,1% (7/2013)

Ελάχιστο: 7,5% (5/2008)

AA = αριστερός άξονας

ΔΑ = δεξιός άξονας

ΠΜ = ποσοστ. μοναδ,

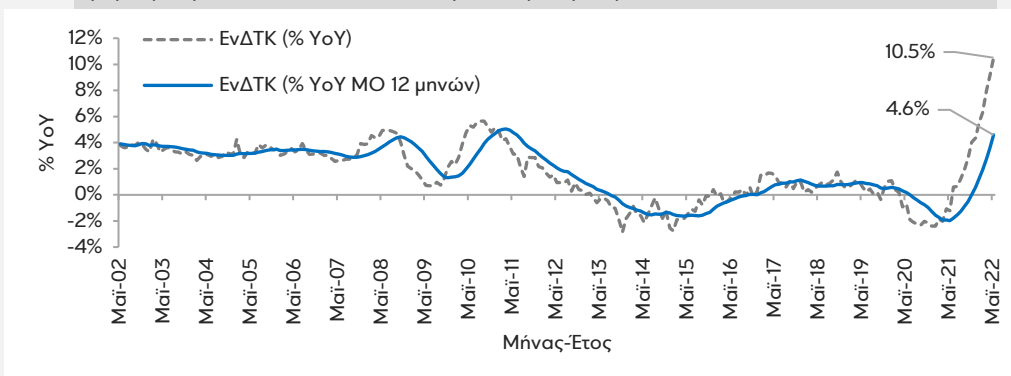
Δημοσίευση: 15/6/2022

Επομ. δημ.: 13/7/2022

Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή

Τον Μάιο 2022 η ετήσια μεταβολή του ΕνΔΤΚ ήταν +10,5% YoY (+9,1% YoY (4/2022) και -1,2% YoY (5/2021)) και η αντίστοιχη μέση ετήσια μεταβολή (μέσος όρος 12 μηνών) ήταν 4,6% YoY (3,6% YoY (4/2022) και -2,0% YoY (5/2021))

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μαΐ-2022: 2022 +6,3%, 2023 +1,9%

ΕνΔΤΚ (% YoY)

Περίοδος: 5/2002-5/2022

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: +1,7%

Διάμεσος: +1,6%

Μέγιστο: +10,5% (5/2022)

Ελάχιστο: -2,9% (11/2013)

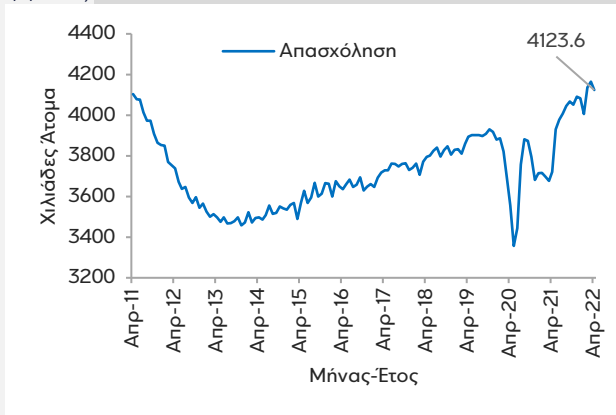
Δημοσίευση: 9/6/2022

Επομ. δημ.: 8/7/2022

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), Eurobank Research.

Πίνακας Α2: Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας και Προσδοκιών (υψηλής συχνότητας) της Ελληνικής Οικονομίας

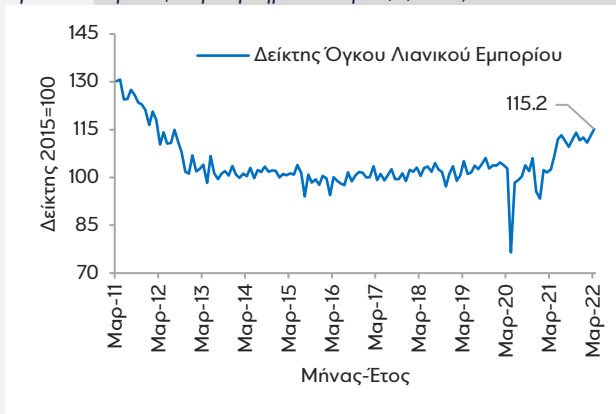
Απασχόληση (σύνολο οικονομίας): +10,8% YoY τον Απρ-22 από +13,3% YoY τον Μαρ-22, +9,9% YoY την περίοδο Μαι-21 – Απρ-22 (12Μ) από -4,1% YoY την περίοδο Μαι-20 – Απρ-21 (επόμενη δημοσίευση: 13/7/2022)

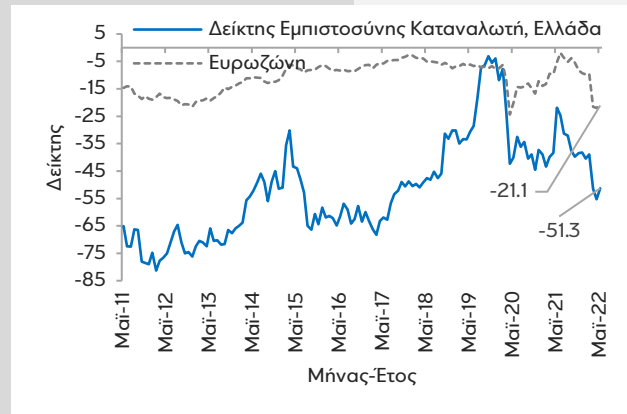
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος: 108,0 ΜΔ τον Μαι-22, +2,9 ΜΔ MoM και -0,4 ΜΔ YoY τον Μαι-22 από -7,7 ΜΔ MoM και +6,1 YoY ΜΔ τον Απρ-22 (επόμενη δημοσίευση: 29/6/2022)

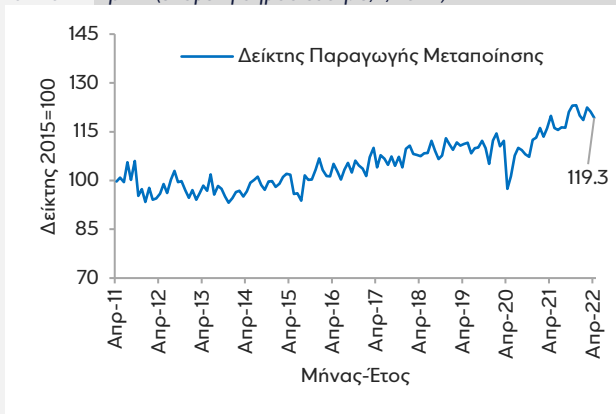
Δείκτης Όγκου Λιανικού Εμπορίου: +1,8% MoM και +12,3% YoY τον Μαρ-22 από +1,9% MoM και +11,3% YoY τον Φεβ-22, +13,6% YoY την περίοδο Απρ-21 – Μαρ-22 (12Μ) από -4,8% YoY την περίοδο Απρ-20 – Μαρ-21 (επόμενη δημοσίευση: 30/6/2022)

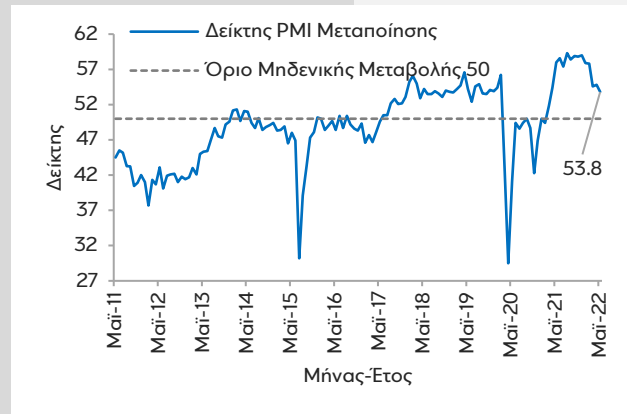
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτή: -51,3 ΜΔ τον Μαι-22, +4,0 ΜΔ MoM και -29,4 ΜΔ YoY τον Μαι-22 από -3,9 ΜΔ MoM και -16,9 YoY ΜΔ τον Απρ-22 (επόμενη δημοσίευση: 29/6/2022)

Δείκτης Παραγωγής Μεταποίησης: -1,6% MoM και -0,5% YoY τον Απρ-22 από -1,0% MoM και +4,4% YoY τον Μαρ-22, +7,3% YoY την περίοδο Μαι-21 – Απρ-22 (12Μ) από +1,6% YoY την περίοδο Μαι-20 – Απρ-21 (επόμενη δημοσίευση: 8/7/2022)

Δείκτης PMI Μεταποίησης: 53,8 ΜΔ τον Απρ-22, -1,0 ΜΔ MoM και -4,2 ΜΔ YoY τον Μαι-22 από +0,2 ΜΔ MoM και +0,4 ΜΔ YoY τον Απρ-22 (επόμενη δημοσίευση: 1/7/2022)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), S&P Global, Eurobank Research.
Σημείωση: ως ΜΔ ορίζουμε τις μονάδες δείκτη και ως MoM και YoY τη μηνιαία και την ετήσια μεταβολή αντίστοιχα.

Ομάδα Ανάλυσης και Έρευνας

Δρ, Τάσος Αναστασάτος | Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank
tanastasatos@eurobank.gr | + 30 214 40 59 706

Δρ, Στυλιανός Γώγος
Ερευνητής Οικονομολόγος
sgogos@eurobank.gr
+ 30 214 40 63 456

Άννα Δημητριάδου
Οικονομική Αναλύτρια
andimitriadou@eurobank.gr
+ 30 214 40 63 438

Μαρία Κασόλα
Οικονομική Αναλύτρια
mkasola@eurobank.gr
+ 30 210 40 63 453

Παρασκευή Πετροπούλου
Ανώτερη Οικονομολόγος
ppetropoulou@eurobank.gr
+ 30 214 40 63 455

Δρ, Θεόδωρος Ράπανος
Οικονομικός Αναλυτής
trapanos@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 711

Δρ, Θεόδωρος Σταματίου
Ανώτερος Οικονομολόγος
tstamatiou@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 708

Ευαγγελία Τσιμπάου
Οικονομική Αναλύτρια
etsiamprou@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 712

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στην ηλεκτρονική διεύθυνση που ακολουθεί: <https://www.eurobank.gr/en/group/economic-research>
Εγγραφείτε ηλεκτρονικά, σε: <https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analuseis/forma-ekdilosis-endiaferontos>
Ακολουθήστε μας στο twitter: https://twitter.com/Eurobank_Group
Ακολουθήστε μας στο LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/eurobank>

DISCLAIMER

This report has been issued by Eurobank S.A. ("Eurobank") and may not be reproduced in any manner or provided to any other person. Each person that receives a copy by acceptance thereof represents and agrees that it will not distribute or provide it to any other person. This report is not an offer to buy or sell or a solicitation of an offer to buy or sell the securities mentioned herein. Eurobank and others associated with it may have positions in, and may effect transactions in securities of companies mentioned herein and may also perform or seek to perform investment banking services for those companies. The investments discussed in this report may be unsuitable for investors, depending on the specific investment objectives and financial position. The information contained herein is for informative purposes only and has been obtained from sources believed to be reliable but it has not been verified by Eurobank. The opinions expressed herein may not necessarily coincide with those of any member of Eurobank. No representation or warranty (express or implied) is made as to the accuracy, completeness, correctness, timeliness or fairness of the information or opinions herein, all of which are subject to change without notice. No responsibility or liability whatsoever or howsoever arising is accepted in relation to the contents hereof by Eurobank or any of its directors, officers or employees. Any articles, studies, comments etc. reflect solely the views of their author. Any unsigned notes are deemed to have been produced by the editorial team. Any articles, studies, comments etc. that are signed by members of the editorial team express the personal views of their author.

